

(NRC Handelsblad, 30.3.2010)

Марко Караџић је члан Социјално-либералне партије (СЛВ), мале странке која је партнер у садашњој коалиционој влади Србије. У њој, он седи за истим столом са директним наследницима Слободана Милошевића. Као државни секретар за људска права и заштиту мањина често мора да заузима ставове у контроверзним питањима. Тако је заступао и организовање параде хомосексуалаца у Београду, у септембру прошле године, која је у последњем тренутку отказана због претњи десничарских националиста и фудбалских хулигана. И сам Караџић је више пута добијао претње.

У српској политици већ месецима води се жестока дискусија о масовном убиству 8.000 муслимана приликом пада Сребренице у Босни. Председник Борис Тадић инсистира на доношењу декларације са извињењима жртвама. Међутим, употреба термина “геноцид” је осетљиво питање. Већина странака захтева и обраћање пажње на српске жртве.

Ове недеље Скупштина гласа о коначном тексту декларације. У њему се осуђују како злочин, тако и сви политички и друштвени процеси који су довели до њега, и пружа се извињење и саучешће породицама. Реч “геноцид” се појављује само индиректно, помињањем једне пресуде Међународног суда. Spreма се и једна декларација о српским жртвама.

Српски државни секретар за људска и мањинска права Марко Караџић истиче да је то један корак у суочавању са прошлошћу.

До ове иницијативе долази тек после низа година притисака Европског парламента и активиста. Да ли су та извињења искрена?

Марко Караџић: Ја не могу говорити у име других, али многи искрено жале оно што се догодило. Истовремено, људи се плаше печата “геноцидни народ”, као да се ту ради о некој колективној казни. На нашим политичарима је да објасне да постоји разлика између

Пише: Марко Караџић
среда, 31 март 2010 19:21

прихватања одговорности једног режима и индивидуалне одговорности за злочине. Да је, у ствари, тиме што то кажеш, то показивање да се дистанцираш од прошлости. То је једна тешка порука. Срби су научени да је пола света против њих, као и да је Хашки трибунал антисрпски.“

Из дебате произлази да многи Срби сматрају да у Сребреници није извршен геноцид?

– Током деведесетих година људи су кљукани пропагандом Слободана Милошевића. Гласови жртава су били скоро нечујни. Националистичке партије покушавају да сакрију своју умешаност – или умешаност својих претходника у то. Унутар политичког живота никада није дошло до истинског прочишћавања.

Грубо речено, постоје три групе Срба: они који поричу геноцид, они који сматрају да је на обе стране био једнак број жртава и да је кривица равноправно подељена, и она група (којој и сам припада) која сматра да се директно мора рећи да је у Сребреници извршен геноцид. Полагано се смањује она прва група, а расте ова трећа. Пре неколико година ова декларација не би била могућа.

Ви и Ваша партија (ЛСВ) још увек представљате једну малу мањину?

– Ја сматрам да то што у земљи нема много стварне опозиције против ове резолуције о Сребреници даје наду. Полагано, људи постају све боље обавештени и усуђују се да имају другачија мишљења. За мене је од изузетне важности то што се именује да је одговорност на режиму Слободана Милошевића. Ја сам био дете, а видео сам како се Милошевић понаша према нама. Многи овдашњи људи су његове жртве. А ћутати о злочинима чини да си и ти такође одговоран. Као држава, морамо тежити искрености и поштењу.

У резолуцији се налази и позив осталим некадашњим југословенским републикама да се извине за српске жртве. А долази и друга резолуција Скупштине о ратним патњама које су учињене Србима. Какав сигнал проистиче из тога?

Србија мора признати геноцид над муслиманима у Сребреници

Пише: Марко Караџић
среда, 31 март 2010 19:21

– Оно што је пред нама је скупштински компромис. Формулација је, што се мене тиче, требало да буде другачија. Мораш нешто учинити зато што то и стварно мислиш. Ту нема места томе да и од других опет захтеваш неку „противуслугу“. Па ипак, моја партија ће гласати „за“ јер, најзад, та декларација је значајан корак напред.

(Превод са холандског **Василије Клефтакис**)